

Regulamin Wyższego Śląskiego Seminarium Duchownego w Katowicach

Obowiązuje od 8 grudnia 2023 r.

Spis treści

I. Zasady ogólne	2
II. Organizacja życia seminaryjnego	3
III. Formacja ludzka	4
IV. Formacja duchowa	4
V. Formacja intelektualna	5
VI. Formacja pastoralna	6
VII. Porządek dnia	6
VIII. Przepisy końcowe	7

I. Zasady ogólne

1. Wspólnota Wyższego Śląskiego Seminarium Duchownego w Katowicach (dalej: Seminarium) jest „sercem diecezji” (Sobór Watykański II, Dekret o formacji kapłańskiej *Optatam totius*, 5; dalej: DFK). Jest ona swoistą kontynuacją „wspólnoty Apostołów zgromadzonych wokół Jezusa, słuchających Jego słów, przygotowujących się do przeżycia Paschy, oczekujących na dar Ducha, by podjąć powierzona sobie misję” (Jan Paweł II, Adhortacja apostolska *Pastorem dabo vobis*, 60; dalej: PDV). Ta wspólnota, będąca częścią Kościoła, jest środowiskiem formacji dla kandydatów do prezbiterium Kościoła katowickiego. „Seminarium to określony czas i miejsce, ale to przede wszystkim wspólnota wychowawcza w drodze” (PDV, 60). Celem tej drogi, którą pokonuje się z Jezusem, jest rozwój i osiągnięcie dojrzałości na płaszczyźnie ludzkiej, duchowej, intelektualnej oraz duszpasterskiej.
2. Ponieważ ksiądz ma pomagać innym ludziom spotkać się z Jezusem Chrystusem, w przygotowaniu do prezbiteratu fundamentalna jest formacja ludzka. Niezbędne jest wychowanie alumnów „do umiłowania prawdy, do prawości i rzetelności, do szacunku wobec każdej osoby, do poczucia sprawiedliwości, do wierności danemu słowu, do prawdziwego współczucia, do konsekwentnego postępowania, a zwłaszcza do zrównoważonego sądu i zachowania” (PDV, 43).
3. Formacja ludzka powinna się otwierać na formację duchową i znajdować w niej dopełnienie. Ta duchowa natomiast „powinna być tak prowadzona, aby alumni nauczyli się żyć w zażyłej i nieustannej łączności z Ojcem przez Syna Jego Jezusa Chrystusa w Duchu Świętym” (DFK, 8). Wewnętrzna jedność z Bogiem, którą w seminarium pogłębiają alumni, realizuje się we wspólnocie Kościoła przez uczestnictwo w Eucharystii, słuchanie, rozważanie i realizowanie słowa Bożego oraz modlitwę. Wymaga to atmosfery skupienia i milczenia.
4. Z powyższymi wymiarami formacji duchowej jest głęboko powiązana formacja intelektualna. Święty Piotr zachęca w swoim liście: „Bądźcie zawsze gotowi do obrony wobec każdego, kto domaga się od was uzasadnienia tej nadziei, która w was jest” (1 P 3,15). Odpowiedzią alumnów na tę zachętę jest pilne studium filozofii i teologii oraz innych nauk. Zgłębianie filozofii kształtuje w nich zdolność rozumienia człowieka i świata, a także umiłowanie prawdy. Studiowanie teologii umożliwia głębsze zrozumienie prawd wiary (por. PDV, 53).
5. Formacja duszpasterska ma na celu przygotowanie kandydatów do kapłaństwa, rozumianego jako udział „w miłości Chrystusa Dobrego Pasterza” (PDV, 57). W czasie formacji seminaryjnej alumni powinni ukształtować pasterską wrażliwość, aby móc w sposób świadomy i dojrzały przyjąć odpowiedzialność za powierzonych sobie wiernych; powinni wyrobić nawyki „oceniania problemów, ustalania priorytetów i wyboru rozwiązań w świetle jednoznacznych nakazów wiary i zgodnie z teologicznymi wymogami samego duszpasterstwa” (PDV, 58).
6. Dokumentami dotyczącymi formacji oraz funkcjonowania Wyższego Śląskiego Seminarium Duchownego w Katowicach są: Droga formacji prezbiterów w Polsce. *Ratio institutionis sacerdotalis pro Polonia* (dalej: *Ratio*) oraz Statut Wyższego Śląskiego Seminarium Duchownego w Katowicach (dalej: Statut). Niniejszy dokument określa niektóre zasady formacji alumnów Seminarium oraz precyzuje porządek życia seminaryjnego na kolejnych etapach formacji (*Ratio*, 178). Sprawy nieuregulowane niniejszym Regulaminem należy interpretować zgodnie z przepisami prawa powszechnego zawartymi w Kodeksie Prawa Kanonicznego, normami wydanymi przez Stolicę Apostolską oraz z prawem partykularnym ustanowionym przez Konferencję Episkopatu Polski. W sprawach nieuregulowanych przez powyższe dokumenty decyzje podejmuje rektor lub jego delegat (*Ratio*, 188).

II. Organizacja życia seminaryjnego

7. Podstawowym środowiskiem formacji w czasie pobytu alumna w Seminarium jest wspólnota seminaryjna. W czasie pobytu poza Seminarium funkcję przełożonego alumna (oprócz rektora i formatorów) spełnia proboszcz jego rodzinnej parafii lub inna osoba wskazana przez rektora (np. moderator praktyk pastoralnych lub wolontariatu).
8. Każdy rocznik alumnów ma swojego opiekuna - wychowawcę i ojca duchownego.
9. Na początku każdego roku formacyjnego, z grona alumnów IV roku, zostają wybrani: dziekan i wicedziekan, którzy są przedstawicielami całej wspólnoty alumnów. Pod koniec roku akademickiego poszczególne roczniki wybierają swoich przedstawicieli, którymi są: duktora i wiceduktora. Wybór każdego przedstawiciela alumnów wymaga akceptacji rektora Seminarium.
10. Dziekan i wicedziekan alumnów wraz z duktorami poszczególnych roczników tworzą Radę Klerycką.
11. Wszyscy alumni są zobowiązani do roztronnego korzystania z telefonów komórkowych. W czasie pobytu w seminarium obowiązuje zakaz korzystania z telefonów komórkowych w kaplicy, na korytarzach, w refektarzu, a także w czasie silentium religiosum, podczas wykładów oraz wszelkich spotkań o charakterze formacyjnym.
12. Alumni mogą korzystać z mediów (telewizja, platformy filmowe itp.), kierując się roztropnością i sumieniem, w czasie wolnym od zajęć wspólnych. Z mediów można korzystać do godziny 22.00, pod warunkiem, że nie koliduje to z innymi obowiązkami, a w przypadku programów nadawanych później - po uzyskaniu zgody opiekuna.
13. W Seminarium obowiązuje całkowity zakaz spożywania napojów alkoholowych oraz palenia tytoniu. Palenie tytoniu jest tolerowane jedynie w wyznaczonym do tego miejscu. Zachęca się alumnów, aby dążyli do ograniczenia palenia i całkowitego uwolnienia się od nałogu.
14. Alumni mogą przyjmować gości wyłącznie w rozmównicach. Dniami odwiedzin są sobota i niedziela. W soboty można przyjmować gości w godzinach od 8.00 do 12.45 i po obiedzie, do godziny 15.30, a w niedzielę - po obiedzie, do godziny 17.30. Przyjmowanie gości w innym czasie wymaga zgody przełożonego.
15. Zasadniczo nie można wprowadzać gości do pokoi alumnów. Jest to możliwe tylko za zgodą przełożonego w uzasadnionych przypadkach.
16. Codziennie, z wyjątkiem piątku, można wyjść z budynku Seminarium w czasie do zagospodarowania: przed obiadem, gdy nie ma zajęć oraz po obiedzie i po kolacji - do godz. 20.30. Nie jest to jednak czas przeznaczony na składanie wizyt w domu, u krewnych, znajomych czy księży. W piątek, ze względu na charakter pokutny tego dnia, możliwe jest wyjście tylko w celach rekreacyjnych lub naukowych.
17. Wyjazdy poza centrum Katowic - podobnie jak odwiedziny u rodziny czy znajomych (w tym księży) - wymagają akceptacji przełożonego. Alumni wychodzący z Seminarium poza czasem do zagospodarowania muszą uzyskać zgodę przełożonego.
18. Alumni przyjeżdżający do Seminarium w czasie ferii oraz w dni wolne od zajęć powinni zgłosić swoją obecność przełożonemu.
19. Nieobecność alumna na obowiązkowych zajęciach programu dnia powinna być uprzednio zgłoszona opiekunowi - wychowawcy rocznika, a w wyjątkowych sytuacjach może być usprawiedliwiona po fakcie.
20. Alumni zobowiązani są do uzgadniania z proboszczem rodzinnej parafii (lub parafii wskazanej przez rektora) planu wakacji.

21. O chorobie alumn powinien powiadomić opiekuna - wychowawcę swojego rocznika.
22. Wszelkie zauważone usterki alumni zgłaszają ekonomowi Seminarium.

III. Formacja ludzka

23. Alumni powinni dążyć do osobistej dojrzałości. Jej wyrazem są między innymi:
 - a. szacunek okazywany przełożonym, wykładowcom, pracownikom Seminarium, współbraciom oraz innym osobom;
 - b. braterskie odnoszenie się do siebie nawzajem i przestrzeganie zasad kultury osobistej, przejawiającej się między innymi w uprzejmości i kulturze słowa.
24. Alumna obowiązuje codzienna troska o higienę, właściwy wygląd i strój, które powinny cechować się stosownością, umiarem oraz schludnością. W seminarium, na uczelni, w katedrze oraz podczas wszelkich spotkań o charakterze oficjalnym bądź duszpasterskim obłożonych alumnów obowiązuje strój duchowny. Zaleca się jego noszenie również w innych miejscach zgodnie z własnym rozeznaniem.
25. Alumni uczą się odpowiedzialności i sumiennego wypełniania obowiązków, pełniąc we wspólnocie seminaryjnej różne funkcje, powierzone im przez rektora Seminarium. Te posługi należy spełniać w duchu zasady pomocniczości.
26. Istotnym elementem dojrzałości alumna jest wewnętrzne wyciszenie, którego wyrazem jest umiejętność zachowania milczenia w odpowiednich momentach. W Seminarium cisza ma postać:
 - a. milczenia religijnego (silentium religiosum) - w kaplicy, w czasie rekolekcji i dni skupienia oraz codziennie od godz. 20.30 do śniadania;
 - b. milczenia naukowego (silentium) - w czasie do zagospodarowania: przed obiadem oraz od godz. 15.30 do kolacji na terenie Seminarium, a w czytelni naukowej zawsze.
27. Alumni mają obowiązek angażowania się w działalność różnych grup seminaryjnych. Praca w nich ma na celu wyrobienie ducha służby oraz umiejętności współpracy na każdym etapie posługi kapłańskiej.
28. Zalecane wyjscia do kina, teatru, opery, filharmonii, na wystawy oraz imprezy sportowe alumni uzgadniają z przełożonym.
29. Alumnów obowiązuje troska o materialną stronę Seminarium przez: dbanie o czystość i porządek we wszystkich pomieszczeniach; właściwe korzystanie z powierzonych im sprzętów; zaangażowanie się w pracę fizyczną na rzecz Seminarium oraz udział w kosztach jego utrzymania w wysokości określonej przez rektora i Zarząd Seminarium. Alumni ponoszą finansową odpowiedzialność za szkody materialne powstałe z ich winy.

IV. Formacja duchowa

30. Alumni powinni dążyć do zjednoczenia z Chrystusem i pogłębiania przyjacielskiej więzi z Nim, dlatego zobowiązani są do uczestnictwa w praktykach duchowych proponowanych w ramach formacji seminaryjnej.
31. Odpowiedzialność za duchowy rozwój spoczywa na każdym z alumnów. Mogą w tym liczyć na wsparcie wszystkich członków wspólnoty seminaryjnej, a zwłaszcza ojców duchownych,

- rekolekcjonistów i spowiedników. Troska alumnów o rozwój duchowy wyraża się w:
- a. korzystaniu z kierownictwa wyznaczonego ojca duchownego;
 - b. współtworzeniu w Seminarium klimatu sprzyjającego kształtowaniu dojrzałej więzi z Bogiem i z bliźnimi;
 - c. dawaniu świadectwa życia chrześcijańskiego w relacjach z innymi;
 - d. sumiennym spełnianiu wszystkich praktyk duchowych (również w czasie pobytu poza Seminarium).
32. Do codziennych praktyk duchowych alumnów należą: Eucharystia, medytacja słowa Bożego, rachunek sumienia, odmawianie liturgii godzin, czytanie duchowne i milczenie religijne.
33. Alumnów obowiązują następujące praktyki okresowe: sakrament pokuty i pojednania; niedzielne dzielenie się słowem Bożym; adoracja Najświętszego Sakramentu; Droga Krzyżowa i Gorzkie Żale; wyznaczone nabożeństwa odprawiane w katedrze; cotygodniowe konferencje ascetyczno-wychowawcze; miesięczne dni skupienia; rekolekcje na początku roku akademickiego, w Wielkim Poście oraz przed święceniami; wigilie niedziel Adwentu i Wielkiego Postu; cykliczne konferencje dla rocznika prowadzone przez ojca duchownego; indywidualne rozmowy z ojcem duchownym wyznaczonym dla rocznika.
34. Alumni pielęgnują również wybrane formy życia duchowego, korzystając z bogactwa różnych szkół duchowości. Zaleca się praktykę modlitwy przedłużonej (myślnej, kontemplacyjnej czy adoracyjnej), czytanie Pisma Świętego oraz ascezę. Alumni dbają o nabożeństwo do Najświętszej Maryi Panny i świętych, zwłaszcza przez modlitwę różańcową, a także udział w pielgrzymkach mężczyzn i kobiet do Piekar Śląskich.
35. W trosce o rozwój wewnętrzny oraz owocność sakramentu pokuty i pojednania każdy alumn wybiera stałego spowiednika spośród prezbiterów wyznaczonych przez Arcybiskupa Katowickiego i spowiada się przynajmniej raz na dwa tygodnie.

V. Formacja intelektualna

36. Formacja seminaryjna rozpoczyna się okresem propedeutycznym, którego zasady reguluje odrębne zarządzenie Arcybiskupa Katowickiego.
37. Zasadniczą formację intelektualną alumni Seminarium odbywają w ramach studiów na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, które regulowane są odrębnymi przepisami.
38. Alumni są zobowiązani do:
- a. aktywnego uczestnictwa w wykładach, lektoratach, ćwiczeniach, konwersatoriach i seminariach;
 - b. sumiennego wykorzystania studium, na które należy przeznaczyć co najmniej dwie godziny dziennie.
 - c. terminowego zaliczania zajęć przewidzianych programem studiów i zdania wszystkich egzaminów w poszczególnych semestrach;
 - d. uzyskania zwolnienia z wykładów i obowiązkowych zajęć od opiekuna - wychowawcy rocznika w przypadku choroby lub z powodu innej ważnej przeszkody;
 - e. przedłożenia rektorowi Seminarium roboczej wersji pracy magisterskiej w wyznaczonym przez niego terminie, pod koniec dziesiątego semestru studiów;
 - f. ukończenia studiów oraz obrony pracy magisterskiej przed zakończeniem stażu diakońskiego.

39. Zachęca się alumnów do publikowania swoich tekstów na łamach czasopism seminaryjnych i uniwersyteckich. Należy także pielęgnować inną twórczość kulturalną oraz doskonalić umiejętność wykorzystania współczesnych środków przekazu w pracy duszpasterskiej. Wszelkie publikacje oraz wywiady udzielane na forum zewnętrznym powinny być konsultowane z rektorem Seminarium.

VI. Formacja pastoralna

40. Formacja pastoralna w Seminarium stanowi praktyczne uzupełnienie teoretycznej wiedzy uzyskiwanej przez alumnów w czasie studiów i odbywa się zarówno w czasie ich pobytu w Seminarium, jak i w okresie wakacji, praktyk i staży.

41. W trakcie formacji seminaryjnej każdy alumn:

- a. uczestniczy przynajmniej raz w wakacyjnych rekolekcjach ministranckich, Ruchu Światło-Życie i Dzieci Maryi;
- b. w czasie każdych wakacji poświęca wyznaczony czas na zaangażowanie pastoralne w archidiecezji i w rodzinnej parafii;
- c. po II roku odbywa wolontariat w szpitalu (lub placówce o podobnym charakterze);
- d. po III roku odbywa praktykę katechetyczną w szkole podstawowej; a po IV roku w szkole ponadpodstawowej;
- e. po akolitacie, na IV roku, odbywa staż duszpasterski w wyznaczonej parafii;
- f. po diakonacie, na VI roku, odbywa staż duszpasterski w wyznaczonej parafii.

42. W ciągu roku formacyjnego alumni powinni angażować się w:

- a. działalność grup seminaryjnych o charakterze pastoralnym, charytatywnym i kerygmatyczno-katechetycznym;
- b. posługi, głównie liturgiczne, w katedrze oraz w czasie uroczystości diecezjalnych;
- c. współpracę z duszpasterstwami diecezjalnymi, zwłaszcza z duszpasterstwem służby liturgicznej;
- d. organizację niedziel budzenia powołań i inne formy duszpasterstwa powołań;
- e. staże pastoralne zagraniczne i misyjne.

VII. Porządek dnia

43. Porządek dnia w Seminarium służy formacji przyszłych prezbiterów archidiecezji katowickiej. Wyrazem odpowiedzialności wspólnoty alumnów jest troska o należyte wykorzystanie czasu. Wszelkie zmiany w porządku dnia należy uzgadniać z rektorem Seminarium.

44. Porządek dnia rektor podaje do wiadomości wspólnoty seminaryjnej osobnym zarządzeniem.

45. Zwolnienia z zachowania przepisów porządku domowego zawsze udzielają przełożeni.

VIII. Przepisy końcowe

46. 7 grudnia 2023 roku traci moc dotychczasowy Regulamin Wyższego Śląskiego Seminarium Duchownego w Katowicach.

47. Niniejszy regulamin obowiązuje od 8 grudnia 2023 roku.

Katowice, 8 grudnia 2023 r.